

Тетяна ДЯЧУК, канд. філол. наук, доц.
ORCID ID: 0000-0003-0268-1236
e-mail: tetiana.diachuk@npp.nau.edu.ua
Національний авіаційний університет,
Київ, Україна

Світлана ЛИТВИНСЬКА, канд. філол. наук, доц.
ORCID ID: 0000-0002-5761-5124
e-mail: svitlana.lytvynska@npp.nau.edu.ua
Національний авіаційний університет,
Київ, Україна

НЕОЛОГІЗМИ У ВІРТУАЛЬНОМУ ДИСКУРСІ, ЇХНЯ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Актуальність дослідження неологічної лексики зумовлена необхідністю постійного впорядкування формального рівня лексико-семантичної системи мови. Проаналізовано неологізми, відібрані з онлайн-ЗМІ, з погляду структури, семантики, походження. Виявлено, що неолексеми різноструктурні (слова, юкстапозити, особливо багато абрєвіатур, словосполучення). З погляду походження продовжують домінувати запозичення з англійської мови-джерела. Неолексем українського походження надзвичайно мало. Продовжується процес розширення семантичної структури окремих загальноновживаних слів.

Інтернет-комунікація – важливе джерело утворення та функціонування неолексем. Перспектива досліджень неологізмів очевидна. Особливо актуальною є проблема адекватної заміни неологізмів інішомовного походження на українські відповідники, напрацювання дієвих механізмів "просування" українських назв зі сфери фіксації у сферу функціонування.

***Ключові слова:** неологізм, сфера фіксації, сфера функціонування, інішомовне слово, запозичення, семантична структура слова.*

Вступ. Зміни в мові детерміновані позамовною реальністю, яка еволюціонує щоденно й щохвилино. Шалені темпи науково-технічного прогресу, події, спричинені російсько-

українською війною, та конфлікт в Азії, – усе це знайшло віддзеркалення в мовній системі.

Неологізми як феномен мови були, є і будуть об'єктом вивчення. Зрозуміло, не лише в Україні дослідження неологізмів – важлива лінгвістична проблема (О. Сербенська, О. Стишов, О. Дзюбіна, Л. Струганець, Н. Непийвода, В. Сімонок та інші), а й зарубіжні науковці постійно досліджують це явище (наприклад, французькі, американські та англійські лексикологи – А. Darmsteter, В. Gardin, J. Cannon, W. Lee, J. Algeo).

Дослідження неологізмів – актуальна проблема. Академічна норма не встигає описувати динаміку лексико-семантичної системи мови. Чимало неолексем функціонують без кодифікації.

У зв'язку з потоком неологізмів, які необхідно досліджувати, упорядковувати, виник новий розділ мовознавства – неологія.

Мета статті – дослідити неологізми, які активно функціонують в мові сучасних онлайн-ЗМІ, з погляду структури, походження та наявних варіантів їх заміни на слова кореневого лексичного фонду.

Матеріал і методи дослідження. Фактичний матеріал (понад 100 лексем) був відібраний за допомогою методу суцільної вибірки з різних джерел (див. список використаних джерел). Для вивчення особливостей комунікації у віртуальному середовищі використовувався описовий метод, для узагальнення та підбиття підсумків – метод індукції, для виявлення способів творення неологічної лексики – метод структурного аналізу.

Результати дослідження. На позначення нових слів у мові науковці використовують різні назви: *нові слова, неологізми, неолексеми, інновації, новоутворення, новотвори, авторський неологізм, okazіоналізм, "слово-експромт", okazіональне слово, індивіально-авторський неологізм* тощо. Ми не будемо заглиблюватися в аналіз наведених вище назв. Таке формальне різноманіття може свідчити про складність поняття, названого цим терміном, про бажання мовців послуговуватися синонімічним багатством мови для висловлення своїх думок. Як основний термін використовуватимемо лексему "неологізм". Щоб уникнути тавтології, будемо вживати й інші назви.

Неологізмом вважаємо "слово, а також його окреме значення, вислів, які з'явилися в мові на певному етапі її розвитку і новизна яких усвідомлюється мовцями (загальномовні неологізми) або були вжиті тільки в якомусь акті мовлення, тексті чи мові певного автора (стилістичні, або індивідуально-авторські неологізми)" [Українська мова, 2007, с. 377].

Сьогодні в науці співіснують різні теорії, автори яких прагнуть розкрити суть явища неологізмів з різних боків, – стилістична, психолінгвістична, лексикографічна, денотативна, структурна, конкретно історична тощо. За однією з теорій, ознака "новизни" має розглядатися з позиції певних критеріїв, до яких відносять: 1) "час" – неологізмами є слова, які виникли в певний період розвитку мови, 2) "мовний простір" – середовище (жанри) функціонування неологізмів. Неологізмами можна вважати лексичні одиниці нові для :

- а) багатьох мов;
- б) національної мови;
- в) літературної мови;
- г) конкретної підмови (певної терміносистеми, жаргону);
- д) мови та/або мовлення.

Третім конкретизатором (поряд із часом та мовним простором) науковці вважають тип новизни мовної одиниці, зокрема, чи це:

- 1) переосмислення, або семантична інновація – унаслідок еволюції форма слова залишилася незмінною, проте змінилася його семантична структура;
- 2) перейменування або трансномінація – форма лексичної одиниці нова, семантична структура змін не зазнала;
- 3) власне неологізм – новими є як форма лексичної одиниці, так і її значення (Вікіпедія, б. д.).

Відбираючи фактичний матеріал, ми користувалися міркуваннями, що неологізмами є лексичні одиниці (слова, словосполучення), які виникли відносно недавно – за останні 25 років (часовий критерій) або ж існують давно, проте змінили свою семантичну структуру – у "старому" слові розвинулося нове значення (семантичний критерій). Сучасні словники їх не фіксують (лексикографічний критерій).

Поняття неологізму динамічне, проходить такі етапи: виникнення (здебільшого має індивідуальний характер) – соціалізація (розповсюдження в мові) – лексикалізація (фіксація в мовній системі).

Традиційно неологізми поділяють на okazіоналізми (індивідуально-авторські новотвори) та загальномовні. Щодо першого виду неологізмів варто зауважити, що високий потенціал словотворення притаманний для художнього стилю літературної мови, адже письменники прагнуть відійти від норм, змоделювати власну оригінальну дійсність. Так само особливу роль у словотворенні відіграють перекладачі, журналісти тощо.

Мова онлайн-медіа цікава для досліджень і, на думку О. Стишова, "... віддзеркалює стан сучасної літературної мови, відбиваючи її багатofункціональність, ступінь інтелектуалізації, оновлення і стилістичне перегрупування словника" (Стишов, 2003, с. 12).

У ній на сьогодні простежуються певні тенденції. По-перше, у віртуальному дискурсі спостерігається абрeвіатурний "вибух", що є виявом універсальної тенденції до спрощення, економії засобів вербального вираження понять. В онлайн-ЗМІ впадає в око висока частотність вживання різноструктурних абрeвіатур, від яких часто утворюються похідні лексеми: *ІПСО* (*ІПсО*, *Inco*, *IpsO*) – *іпсошники* – *ІПСОкати*. Для розуміння: **ІПСО** – інформаційно-психологічні спеціальні операції: "Що таке **ІПСО**, чому важливо це знати і які операції зараз проводить Росія проти України", "Як російські **іпсошники** готувалися до вторгнення в Україну?" (із заголовка), "Час дорослішання. Негайно припиніть **ІПСОкати** в соцмережах" (Як російські іпсошники..., 2022).

Лексема **іпсошники** утворена за неправильною моделлю (як – *есбеушники*, *феесбешники*, *СБУшники*, *даїшники*, *атошники* побудовані за російськомовною моделлю: *gai* – *гаїшник* тощо). Відабрeвіатурні деривати в українській мові мають утворюватися шляхом приєднання до твірної основи зокрема суфікса: **-ець**: *ІПСО* – *іпсовець*.

Часто в текстах поряд із повною назвою вживається ініціальна абрeвіатура, наприклад: "Вчені повільно розгортають дослідження про те, що посттравматичний стресовий розлад (ПТСР) з однаковою ймовірністю може бути як у людини, яка

бачила жахи війни на власні очі, так і у людини, яка просто 24/7 скролила стрічку телеграм-каналів з відповідними описами, фото, відео", "... назва – спеціальні інформаційні операції (**СІО**) прийнята для вживання в багатьох документах українських спецслужб" (Як російські іпсошники..., 2022), "Для чого кваліфікований електронний підпис (далі – **КЕП**) внесено до безконтактного електронного носія (далі – **БЕН**) паспорта громадянина України у формі картки (**ІД**)?" (6 основних причин..., 2023).

Чимало ініціальних абревіатур у текстах функціонує без пояснень, що свідчить про значне поширення таких лексем і розуміння цільовою аудиторією без уточнень (автори, які вживають цей тип абревіатур, очевидно, переконані, що "пересічний" громадянин знає їх значення): "Президент заслухав дані розвідок щодо ситуації на **ТОТ**, у Чорноморському регіоні та в країнах **ОДКБ**" (Згурець, 2023), "Військові ж, особливо **ГУР МО** та **ССо**, використовують термін "інформаційно-психологічні спеціальні операції" (6 основних причин..., 2023), "Представник **ГУР** додав, що ймовірні майбутні російські атаки будуть комбінованими – можуть включати як застосування ракет різних типів, так і комбінацію ракетного озброєння та ударних **БПЛА**" (Як російські іпсошники..., 2022), "...послуги адвоката з **АО**, ... зможе підписати в ролі Вашого представника рапорт на проходження **ВЛК** і рапорт на проходження лікування і зможе надіслати безпосередньо до **в/ч**, центральну **ВЛК**, МінОборони України для передачі у **в/ч**..." (Юридичний захист..., 2023), "Військовий каже, що **ЗСУ** треба дрони, треба **РЕБи**..." (Колесніченко, 2023).

Треба відзначити, що список абревіатур та скорочень у систематизованому вигляді подано в низці праць, які є у вільному доступі в інтернеті (Список..., б.д.).

Інколи трапляються омонімічні форми ініціальних абревіатур: **ЛБЗ** – лінія бойового зіткнення та лінійний батальйон.

Крім ініціальних, функціонують й інші типи абревіатур: **уламкові** (утворені шляхом поєднання асемантичних частин слова): *такмед*, *начпрод*: "Деякі з медичних виробів, які закуповуються для потреб *такмеду*, є дуже простими і зрозумілими" (Середа, 2023), "*Начпроди* у військових частинах – це люди, які

непогано дають раду цифрам..." (Для укр. військових..., 2023), **частково скорочені слова** (утворені поєднанням частини і цілого слова): *гумдопомога*, *Мінцифра*: "В Україні "зникла" третина **гумдопомоги** для військових" (Соколова, 2023), "У соцмережах **Мінцифри** з'явилися інструкції, як діяти споживачеві, коли його провайдер "не перейшов" на xPON-мережі" (Буняк, 2023).

Наступна тенденція – значний різнобій у засобах вербального вираження понять. Зокрема на позначення електронного підпису вживаються назви: *електронний цифровий підпис*, *електронний підпис*, *E-підпис*, *e-підпис*, *удосконалений електронний підпис*, *УЕП*, *кваліфікований електронний підпис*, *КЕП*, *ЕЦП*, *ецп*: "**Е-підпис** або ж **КЕП** має таку ж юридичну силу, як і власноручний підпис", "Якщо не заглиблюватися в математичні особливості, то у нашій країні сьогодні застосовується **ЕЦП** лише двох видів: удосконалений електронний підпис (**УЕП**) і кваліфікований електронний підпис (**КЕП**)" (Вагоровська, 2022). Відзначимо, що поняття, названі цими різноструктурними словами, співвідносяться по-різному: в одних випадках, є семантичними дублетами, в інших, – синонімами.

Інколи спостерігається формальна варіантність лексичних одиниць навіть в одному тексті, наприклад: **автентифікація** вживається поряд з **автентифікацією**: "Різниця між **автентифікацією** та авторизацією" (із заголовка), "**Автентифікація** – це підтвердження того, ким є користувач на вході" (Різниця..., 2023), аналогічно: *інфлуенсер*, *інфлюенсер*; *беттинг*, *беттінг*; *хейт* функціонує поряд з *гейт*, так само як **хейтер** з **гейтер**, **хейтити** – **гейтити**, **хейтери** – **гейтери**. Досі тривають дискусії, як правильно писати ці слова через г або х; у публічному просторі частіше функціонують лексеми із х: "... кремлівські фейкороби **хейтять**...", "**Хейт** у соцмережах – те саме, що матюки на паркані..." (із заголовка "Ми поспілкувалися з експертками та сформулювали правила, як не перетворитися на **хейтера**" (Чаплигіна, 2023).

Активно вживаються переосмислені лексеми, або семантичні інновації. Наприклад: у загальнонавчальній мові семантична структура слова *ключ* включає 10 лексико-семантичних варіантів (Публічний..., б.д.). На сьогодні з'явився додатковий лексико-

семантичний варіант – *ключ підпису, електронний ключ* – "електронний цифровий підпис, що дозволяє підписувати різні документи і завіряти процеси через інтернет".

Нові лексико-семантичні варіанти розвинулися в слові *контейнер*. СУМ його фіксує як однозначне – "Знімне пристосування (велика скриня або кузов) для перевезення вантажів без упакування" (Білодід, 1970–1980). У вікіпедії ця лексична одиниця багатозначна. Окрім відомого значення, додалися інші: **контейнер** – 1) тип даних; 2) формат файлів, що може містити дані різних типів; 3) одиниця віртуалізації у системі LXC (Вікіпедія, б.д.). Нове значення – "архів, де одразу є і файл, і підпис" (Спрощуйте..., 2023).

Нові значення розвинулися в словах *місія* (ударні місії безпілотних систем великої дальності), *придушення* (придушення безпілотників) (Залужний, 2023).

Слово "приманка", засвідчене в СУМі з двома значеннями (1. Те, чим приманюють рибу, звірів, птахів; принада; 2. Те, що приманює, вабить. **Взяти на приманку** – обманути (Білодід, 1970–1980)). Ця лексична одиниця активно вживається в текстах військової тематики: "Україна повинна наносити масовані удари з використанням **приманки** та ударних безпілотників, щоб переважити російські системи протиповітряної оборони. Ми повинні використовувати **сигнальні приманки**, щоб привабити російські **планерні бомби**" (Залужний, 2023). На основі слова **приманка** утворилися деривати-юкстапозити: *зброя-приманка, позиція-приманка*.

Ще однією помітною тенденцією у віртуальному дискурсі є функціонування значної кількості неолексем, які мають у своєму складі англійськомовні компоненти або англіцизми й відтворюються латиницею, як у мові-джерелі: *iOS-додаток, xPON-мережа, FPV дрон, локальні gps-поля, снаряд з GPS-наведенням, NVMe SSD-накопичувачі, QR-код, USB-флеш накопичувач*: "Почнемо з новин... щодо виготовлення в Україні нових дронів-камікадзе великої дальності та **FPV дронів**" (Згурець, 2023), "Залужний зазначає, що Україні потрібно розбудовувати **локальні gps-поля**" (Залужний, 2023), "Але ефективність такої зброї, як "Екскалібур", американський снаряд

з **GPS-наведенням**, різко знизилася через вдосконалення російських засобів радіоелектронної боротьби" (Технології..., 2023).

Крім військової сфери, багато подібних лексичних одиниць у царині інформаційних технологій: "Чи варто переходити на **NVMe SSD-накопичувачі**?" (із заголовка) (6 основних причин..., 2023), **NVMe SSD-накопичувачі**, встановлені на сумісному пристрої, суттєво підвищують швидкість, порівнюючи із **SATA SSD-накопичувачами**, а також можуть підвищити загальну продуктивність вашого комп'ютера (6 основних причин..., 2023), "В жодному разі не переходьте за посиланням та не скануйте **QR-код**" (В жодному разі..., 2022), "**USB-флеш накопичувач** або захищений носій" (3 чого складається..., 2023).

Так само помітною є тенденція до вживання неологізмів – слів іншомовного походження, як правило, запозичених з англійської мови-джерела: *скролити, хейт, ритейл, фідбек, клондайк, бенд, фактчекери, геокешинг, воукізм, скіли, райдер, токени* та інші: "За даними Mash, продюсери вже шукають співакці сесійних музикантів для виступів і оновлюють **райдер**" (Лінська, 2023), "Окрім Польщі та Словаччини, у моніторингу **фактчекерів** VoxCheck ще Німеччина, Італія, Чехія та Угорщина" (Російські пропагандисти..., 2023), "...може зберігатися на фізичних захищених носіях – **токенах**, для більш надійного та безпечного користування" (Захищений носій..., 2023), "Андрій Данилко повідомив про горе, яке сталося в його **бенді**" (із заголовка) (Габріадзе, 2023).

Неологізми, утворені з питомого лексичного матеріалу, – явище рідкісне, частіше вживаються комбіновані одиниці, побудовані із кореневого та запозиченого матеріалу: *безпілотники-мисливці*: "Ми повинні полювати на російські безпілотники, використовуючи наші власні **безпілотники-мисливці**, обладнані сітками" (Залужний, 2023).

Продовжується тенденція до заміни іншомовних слів, у тому числі неологічної лексики, питомими українськими відповідниками. Пропонують варіанти заміни слів на українські відповідники: **хейт** – *злоріч, злорікання*; **хейтити** – *злорічити, гудити, ненавидіти, ганити, критикувати, нападати*; **інфлуенсер** (інфлюенсер) – *впливовець*; **флуд** – *марнослів'я, марномовство*;

тред – гілка, нитка; **фідбек** – відгук, зворотній зв'язок; **скролити** – гортати; **ритейл** – роздрібна торгівля; **фактчекер** – достовірник, фактоперевірник; **скіл** – навичка, вміння, хист; **райдер** – виряд; **токен** – значок (Словотвір, б.д.).

З-поміж неологізмів виділяється група лексичних одиниць з негативним емоційним компонентом: "На жаль, через десятиліття вона була спотворена і поставлена на службу **шизофашистам** (як називає їх Тімоті Снайдер)" (Золотухін, 2022), "...начебто все те саме – **гейропа**..." (Чиченіна, 2023).

Будова неологізмів різна: неологізми-слова: *бетинг, ритейл, фідбек, спойлер, мультиплекс*; юкстапозити (комполіти в нашій вибірці ми не виявили) функціонують у великій кількості: *ботмережі, соло-туристи, безпілотники-мисливці, треш-новели, онлайн-гемблінг, сайт-клон, сайт-прокладка*; багато різноструктурних аббревіатур: *РЕБ (радіоелектронна бомба), ISW (Інститут вивчення війни), такмед*; словосполучення: *фандрейзингова платформа, сигнальна приманка, хайпові теми, локальні gps-поля, планерна бомба, Центр протимінної діяльності*.

Дискусія і висновки. Отже, на прикладі неологічної лексики, відібраної з сучасних онлайн-ЗМІ, нами виявлено тенденції до:

- збільшення кількості аббревіатур, особливо ініціального типу. Позитивним у цьому є те, що ці аббревіатури компактні, створюються найлегше, негативним – багато мовців не розуміє значень таких аббревіатур. Щоб зрозуміти, про що йдеться, потрібно витратити час та докласти зайвих зусиль, а в сучасному світі ці речі (час та зусилля) високо цінуються. Універсальна тенденція до спрощення засобів формального вираження – у цілому правильна, проте спрощення має мати свої розумні межі;

- зростання числа складних і складених найменувань, аббревіатур із компонентами, які передаються латинською графікою;

- заміни неологізмів іншомовного походження на українські відповідники. Ця тенденція слабо виражена, хоча, однозначно, усі свідомі громадяни мають усвідомлювати важливість боротьби із запозиченнями на різних рівнях мови.

У підсумку варто сказати, що сучасні онлайн-ЗМІ – важливе джерело утворення та функціонування неологізмів. Перспектива

досліджень неологізмів безперечно і загально визнана, детермінована необхідністю постійного відстеження і впорядкування формального рівня лексико-семантичної системи мови.

Внесок авторів: Тетяна Дячук – концептуалізація; методологія; теоретичні засади дослідження; Світлана Литвинська – збір емпіричних даних та їх валідація; емпіричне дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

6 основних причин перейти на NVMe SSD-накопичувачі. (2023). *Kingston Technology*. [//www.kingston.com/unitedkingdom/ua/blog/pc-performance/top-reasons-upgrade-nvme-ssd](http://www.kingston.com/unitedkingdom/ua/blog/pc-performance/top-reasons-upgrade-nvme-ssd)

Білодід, І.К. (Ред.). (1970–1980). *Словник української мови: в 11 томах (СУМ-11)*. Наукова думка. <http://irbisnbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001612>

Буняк, В. (2022). ІнАУ вимагає від Мінцифри спростування інформації щодо необхідності якнайшвидшого переходу споживачів на PON-мережі. *Детектор медіа*. <https://detector.media/infospace/article/218841/2023-11-01-inau-vumagaie-vid-mintsyfyru-sprostuvannya-informatsii-shchodo-neobkhidnosti-yaknayshvydshogoperekhodu-spozhyvachiv-na-pon-merezhi>/В жодному разі не переходьте за посиланням та не скануйте QR-код. (2022). *Сколівська міська рада*. <https://skole-rada.gov.ua/news/1645783768>

Вагоровська, В. (2022). Що таке ЕЦП і як його отримати. *Fondu*. <https://fondu.ua/uk/knowledge/digital-signature/>

Вікіпедія. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

Габріадзе, К. (2023). Андрій Данилко повідомив про горе, яке сталося в його бенді. *TCH*. <https://tsn.ua/ukrayina/andriy-danilko-providomiv-pro-gore-yake-stalosya-v-yogo-bendi-2446855.html%2010.11.2023>

Данькова, Н. (2023) Ворог розганяє в соцмережах ІПСО... *Детектор медіа*. <https://detector.media/infospace/article/217231/2023-09-24-vorog-rozghanyaie-v-sotsmerezkhakh-ipsopro-nachebto-negidne-stavlennya-ukrainskoi-vlady-do-sotsmerezkhakh-ipsopro-nachebto-negidne-stavlennya-ukrainskoi-vlady-do->

Для українських військових будуть закуповувати халяльну та кашерну їжу. (2023) *VARTA*. https://varta1.com.ua/news/dlya-ukrayinskih-viyskovih-budut-zakupovuvati-halyalnu-ta-koshernu-yizhu_372502.html

З чого складається USB-флеш-накопичувач... (2023). <https://www.sysdevlabs.com/uk/articles/storage-devices/usb-sticks/>

Залужний, В. "Війна переходить у нову стадію, і це вигідно Росії. Але вихід є". (2023). *INSHE.TV*. <https://inshe.tv/important/2023-11-01/805208/>

Захищений носій ключової інформації... *ЦСК "Україна" : блог*. (2023). <s://uakey.com.ua/news/blog/zahishhenij-nosij-kljuchovo-informaci-shho-ce-i-chi-obovjazkovo-jogo-vikoristovuvati>

Згурець, С. (2023) Виробництво українських дронів-камікадзе... *Espresso*. <https://espresso.tv/virobnitstvo-ukrainskikh-droniv-kamikadze-velikoi-dalnosti-ta-nadsekretna-raketna-programa-kolonka-sergiya-zgurtsya>

Згурець, С. (2023) Почнемо з новин... щодо виготовлення в Україні нових дронів-камікадзе великої дальності та FPV дронів. *Espresso*. <https://espresso.tv/virobnitstvo-ukrainskikh-droniv-kamikadze-velikoi-dalnosti-ta-nadsekretna-raketna-programa-kolonka-sergiya-zgurtsya>

Золотухін, Д. (2022). Час дорослішання. Негайно припиніть ІПСОкати в соцмережах. *Детектор медіа*. <https://detector.media/infospace/article/%20201474/2022-08-01-chas-doroslishannya-negauno-grupunit-ipsokaty-v-sotsmerezkhakh>

Колесніченко, Д. (2023). Залужний в The Economist вголос сказав те, що на фронті постійно говорять звичайні солдати. *NV*. <s://nv.ua/ukr/ukraine/events/%20zaluzhniy-vgolos-skazav-te-shcho-kazhut-sollati-viyskoviy-pro-stattyu-v-the-economist-novini-ukrajini-50366890.html>

Лінська, О. (2023). Готова виступити навіть у РФ... *Весті-UA*. <https://vesti-ua.net/uk/news/show-business/240747-gotova-vistupiti-navt-urf-alla-pugachova-planuye-povernutisya-na-scenu-zm.html>

Поваляєв, І. (2023). Зеленський повідомив про додаткові NASAMS... *Радіо свобода*. <https://www.radiosvoboda.org/a/news-ukraina-nasams/%2032674571.html>

Публічний електронний словник української мови. (б. д.). <http://ukrlit.org/slovyk/>

Різниця між аутентифікацією та авторизацією. (2023). *Group*. <https://qagroup.com.ua/publications/autentyfikatciia-i-avtoryzatsiia>

Російські пропагандисти найбільше атакувати фейками про Україну Польщу та Словаччину. (2023). *Вокс Україна*. <https://voxukraine.org/rosijski-propagandysty-tsogo-roku-najbilshe-atakuvaly-fejkamy-pro-ukrayinu-polshhu-ta-slovachchynu>

Сайт Державної міграційної служби України. (б. д.). <https://dmsu.gov.ua/faq/qualifiednij-elektronnij-pidpis-kep.html>

Середа, С. (2023). Керівник Держоператора тилу Жумаділов... *Українська правда*. <https://www.pravda.com.ua/articles/2023/11/2/7426797/>

Словотвір. (б. д.). *Майданчик для перекладів запозичених слів*. <https://slovotvir.org.ua/words/kheityu>

Соколова, Ю. (2023). В Україні "зникла" третина гумдопомоги для військових. *Факти*. s://fakty.com.ua/ua/ukraine/20231020-v-ukrayini-v-2023-rozci-znykla-tretna-gumdopomogy-dlya-vijskovykh-chastyn-derzhmytsluzhba/

Список аббревіатур і скорочень з військової справи. (б. д.). Вікіпедія. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

Спроцуйте роботу з документами. (2023). Вчасно. <https://vchasno.ua/shcho-take-elektronnyi-pidpys/>

СТИШОВ, О. (2003). *Динамічні процеси в лексико-семантичній системі та в словотворі української мови кінці ХХ ст.* (на матеріалі мови засобів масової інформації). (Дис. д-ра філол. наук). НАН України; Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні. Київ. <http://www.disslib.org/dynamichni-protsesy-v-leksyko-semantychniy-systemi-ta-v-slovotvori-ukrayinskoji-movy.html>

Технології є ключовими, оскільки війна стає "позиційною". (2023). *Центр політичного консалтингу*. <https://cpc.com.ua/articles/%20tehnologii-e-klyuchovimi-oskilki-viyna-stae-poziciynou-v-valeriy-zaluzhnyi>

Українська мова : енциклопедія. (2007). "Українська енциклопедія" ім. М. П. Бажана. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um54.htm>

Чаплигіна, А. (2023). Хейт у соцмережах... *Освіторія Медіа*. <https://osvitoria.media/experience/hejt-u-sotsmerezah-te-same-shho-matyuku-na-parkani-chomu-fejsbuk-stav-takym-toksychnym/>

Чиченіна, Л. (2023). Слов'янські свині у вишиванках. *Детектор медіа*. <https://detector.media/medialife/article/218818/2023-11-01-slovyanski-svyni-u-vyshyvankakh-ukrainski-aktory-pereikhaly-v-rosiyu-i-znyalysya-v-propagandystskomu-treshi/>

Шипуля, В. (2023). Удари не будуть "примітивними": Росія накопичує ракети. *Кореспондент*. <https://ua.korrespondent.net/articles/4638862-udary-ne-budut-prymityvnymu-rosiia-nakopychuie-rakety>

Юридичний захист військових. Адвокатське об'єднання "Ганна Іщенко і партнери". (2023). *Військовий адвокат*. <https://www.военный-адвокат-консультация-услуги.top/>

Як російські іпсощники готувалися до вторгнення в Україну? (2022). *Український тиждень*. <https://tyzhden.ua/shcho-take-ipro-%20chomu-vazhlyvo-tse-znaty-i-iaki-operatsii-zaraz-provodyt-rosiia-proty-ukrainy/>

REFERENCES

6 main reasons to switch to NVMe SSD drives. (2023). *Kingston Technology* [in Ukrainian]. <https://www.kingston.com/unitedkingdom/ua/blog/pc-performance/top-reasons-upgrade-nvme-ssd>

Bunyak, V. (2023) InAU demands from the Ministry of Digitization a refutation of the information regarding the need for consumers to switch to the PON network as soon as possible. *Media detector* [in Ukrainian]. <https://detector.media/infospace/article/218841/2023-11-01-inau-vymagaie-vid-mintsyfry-sprostuvannya-informatsii-shchodo-neobkhidnosti-yaknayshvyd-shogoperekhodu-spozhyvachiv-na-pon-merezh/>

Chaplygina, A. (2023). Heit in social networks... *Media Observatory* [in Ukrainian]. <https://osvitoria.media/experience/hejt-u-sotsmerezhhah-te-same-shho-matyuky-na-parkani-chomu-fejsbuk-stav-takym-toksychnym/>

Chichenina, L. (2023). Slavic pigs in embroidery. *Media detector* [in Ukrainian]. <https://detector.media/medialife/article/218818/2023-11-01-slovyanski-svyni-u-vyshyvankakh-ukrainski-aktory-pereikhaly-v-rosiyu-i-znyalysya-v-propagandystskomu-treshi/>

Dankova, N. (2023). Enemy disperses in social networks IPSO... *Media detector* [in Ukrainian]. <https://detector.media/infospace/article/217231/2023-09-24-vorog-rozghanyaie-v-sotsmerezhhakh-ipso-pro-nachebto-negidne-stavlennya-ukrainskoi-vlady-do-polonenykh-ta-ikhnikh-rodny/>

Dictionary of the modern Ukrainian language. (n. d.). [in Ukrainian]. <http://sum.in.ua/s/pryamanka#:~:text=>

Difference between authentication and authorization. (2023). *Group* [in Ukrainian]. <https://qagroup.com.ua/publications/autentyfikatsiia-i-avtoryzatsiia/#:~:text=>

Gabriadze, K. (2023). *Andriy Danylko reported about the grief that happened in his band.* TSN [in Ukrainian]. <https://tsn.ua/ukrayina/andriy-danilko-povidomiv-pro-gore-yake-stalossya-v-yogo-bendi-2446855.html>

Halal and kosher food will be purchased for the Ukrainian military. (2023). *VARTA* [in Ukrainian]. https://yizhu_372502.html

How did the Russian Ipsoshniks prepare for the invasion of Ukraine? (2022). *Ukrainian week* [in Ukrainian].

In no case do not follow the link or scan the QR code. (2022). *Skolivska city council* [in Ukrainian]. <https://skole-rada.gov.ua/news/1645783768/>

Kolesnichenko, D. (2023). *Zaluzhnyi in The Economist said out loud what ordinary soldiers constantly say at the front.* NV [in Ukrainian]. <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/zaluzhniy-vgolos-skazav-te-shcho-kazhut-sollati-viyskoviy-pro-stattyu-v-the-economist-novini-ukrajini-50366890.html>

Legal protection of the military. "Hanna Ishchenko and Partners" (2023). Bar Association. *Military lawyer* [in Ukrainian]. <https://www.voennyadvokat-konsultatsiya-uslugy.top/?>

Linska, O. (2023). *Ready to perform even in the Russian Federation...* Vesty-UA [in Ukrainian]. <https://vesti-ua.net/uk/news/show-business/>

240747-gotova-vistupii-navt-u-rf-alla-pugachova-planuye-povernutisya-na-scenu-zm.html

List of abbreviations and abbreviations from military matters. (n. d.). *Wikipedia* [in Ukrainian]. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

Povalyaev, I. (2023). *Zelensky reported on additional NASAMS...* Radio freedom [in Ukrainian]. <https://www.radiosvoboda.org/a/news-ukrainan-nasams/32674571.html>

Protected carrier of key information... *CSK "Ukraine": blog*. (2023) [in Ukrainian]. <https://uakey.com.ua/news/blog/zahishenij-nosij-klujochovo-informaci--shho-ce-i-chi-obovjazkovo-jogo-vikoristovuvati>

Public electronic dictionary of the Ukrainian language. (n. d.). [in Ukrainian]. <http://ukrlit.org/slovyk/>

Russian propagandists mostly attack Poland and Slovakia with fakes about Ukraine. (2023). *Vox Ukraine* [in Ukrainian]. <https://voxukraine.org/rosijski-propagandysty-tsogo-roku-najbilshe-atakuvaly-fejkamy-pro-ukrayinu-polshhu-ta-slovachchynu>

Sereda, S. (2023). *Head of the State Rear Operator Zhumadilov...* Ukrainian truth [in Ukrainian]. <https://www.pravda.com.ua/articles/2023/11/2/7426797/>

Shipulya, V (2023). The strikes will not be "primitive": Russia is stockpiling missiles. *Correspondent* [in Ukrainian]. <https://ua.korrespondent.net/articles/4638862-udary-ne-budut-prymityvnymy-rosiia-nakopychuie-rakety>

Simplify work with documents. In time. (2023) [in Ukrainian]. <https://vchasno.ua/shcho-take-elektronnyi-pidpys/>

Slovotvir. (n.d.). *Platform for translations of borrowed words* [in Ukrainian]. <https://slovotvir.org.ua/words/kheityty>

Sokolova, Yu. (2023). *In Ukraine, a third of the rubber aid for the military "disappeared"*. The facts [in Ukrainian]. <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20231020-v-ukrayini-v-2023-roczy-znykla-tretyna-gumdopomogy-dlya-vijskovykh-chastyn-derzhmytsluzhba/>

Styshov, O. (2003). *Dynamic processes in the lexical-semantic system and in the word-form of the Ukrainian language at the end of the 20th century. (on the material of the language of mass media)*. (Diss. Dr. Philol. Sciences). NAS of Ukraine; Institute of Linguistics named after O. O. Potebny. Kyiv [in Ukrainian]. <http://www.disslib.org/dynamichni-protsesty-v-leksyko-semantychnyi-systemi-ta-v-slovotvori-ukrayinskoyi-movy.html>

Technology is key as warfare becomes "positional". (2023). *Center for political consulting* [in Ukrainian]. <https://cpc.com.ua/articles/tehnologii-e-klyuchovimi-oskilki-viyna-stae-pozyciynoyu-valeriy-zaluzhnyi>

Ukrainian language: encyclopedia. (n. d.) [in Ukrainian]. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um54.htm#>

Vahorovska, V. (2022). *What is EDS and how to get it. Fondy* [in Ukrainian]. <https://fondy.ua/uk/knowledge/digital-signature/>

Website of the State Migration Service of Ukraine [in Ukrainian]. <https://dmsu.gov.ua/faq/qualifiednij-elektronnij-pidpis-kep.html>

What Makes a USB Flash Drive...SysDev Laboratories. (2023) [in Ukrainian]. <https://www.sysdevlabs.com/uk/articles/storage-devices/usb-sticks/Wikipedia> [in Ukrainian]. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

Zaluzhnyi, V (2023). The war is entering a new stage, and this is beneficial to Russia. But there is a way out. *INSHE.TV* [in Ukrainian]. <https://inshe.tv/important/2023-11-01/805208/>

Zguret, S. (2023). *Production of Ukrainian drones-komikaze...* Espresso [in Ukrainian]. <https://espresso.tv/virobnitstvo-ukrainskikh-droniv-kamikadze-velikoi-dalnosti-ta-nadsekretna-raketna-programa-kolonka-sergiya-zgurtsya>

Zgurets, S. (2023). *Let's start with the news... regarding the production of new long-range kamikaze drones and FPV drones in Ukraine.* Espresso [in Ukrainian]. <https://espresso.tv/virobnitstvo-ukrainskikh-droniv-kamikadze-velikoi-dalnosti-ta-nadsekretna-raketna-programa-kolonka-sergiya-zgurtsya>

Zolotukhin, D. (2022). *Growing up time. Immediately stop IPSOCats on social networks.* Media detector [in Ukrainian]. <https://detector.media/infospace/article/201474/2022-08-01-chas-doroslishannya-negayno-prypynit-ipsokaty-v-sotsmerezkhakh/>

Отримано редакцією журналу / Received: 21.11.23

Прорецензовано / Revised: 30.11.23

Схвалено до друку / Accepted: 05.12.23

Tetyana DYACHUK, PhD (Philology), Assoc. Prof.

ORCID ID: 0000-0003-0268-1236

e-mail: tetiana.diachuk@npp.nau.edu.ua

National Aviation University,

Kyiv, Ukraine

Svitlana LYTVYNSKA, PhD (Philology), Assoc. Prof.

ORCID ID: 0000-0002-5761-5124

e-mail: svitlana.lytvynska@npp.nau.edu.ua

National Aviation University,

Kyiv, Ukraine

NEOLOGISMS IN VIRTUAL DISCOURSE, THEIR STRUCTURAL AND SEMANTIC CHARACTERISTICS

The relevance of the study of neological lexicon is determined by the need to constantly organize the formal level of the lexical-semantic system of the language. The article analyzes neologisms selected from online media

from the point of view of structure, semantics, and origin. Neolexems are multi-structured (words, juxtaposes, word combinations, especially many abbreviations of various types, but composites were not found in our sample). From the point of view of origin, borrowings from the English source language continue to dominate. Neolexes of Ukrainian origin are extremely few. Attempts are being made to replace anglicisms with Ukrainian counterparts, but, unfortunately, the spheres of fixation and functioning do not overlap, that is, in practice, the authors of Internet messages in the vast majority do not use the proposed proper names. The process of expanding the semantic structure of some commonly used words continues.

Internet communication is an important source of formation and functioning of neolexes. The prospect of neologism research is obvious. The problem of adequate replacement of neologisms of foreign origin with Ukrainian equivalents, development of effective mechanisms of "promotion" of Ukrainian names from the sphere of fixation to the sphere of functioning is particularly relevant.

Keywords: *neologism, sphere of fixation, sphere of functioning, foreign word, borrowing, semantic structure of the word.*